

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/26-2027/28
(skrajne daty)
Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	ARCHEOLOGIA W ŚWIECIE – TRENDY, BADACZE, ODKRYCIA
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Humanistyczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Archeologii
Kierunek studiów	Archeologia
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, 1 semestr
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	Dr Wojciech Pasterkiewicz
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Wojciech Pasterkiewicz

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	15								1

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

ZALICZENIE BEZ OCENY

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

OGÓLNA WIEDZA Z ZAKRESU HISTORII I GEOGRAFII NA POZIOMIE SZKOŁY ŚREDNIEJ

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z aktualnymi trendami badawczymi w archeologii światowej, takimi jak badania nad początkiem rolnictwa, procesami migracyjnymi, urbanizacją w starożytności czy archeologią cyfrową.
C2	Zaprezentowanie sylwetek badaczy – przybliżenie dokonań kluczowych postaci światowej archeologii, których prace miały istotny wpływ na rozwój dyscypliny.
C3	Zapoznanie studentów z najważniejszymi odkryciami w archeologii – przedstawienie spektakularnych znalezisk ostatnich dekad.
C4	Przygotowanie studentów do krytycznego czytania literatury naukowej, porównywania wyników badań prowadzonych w różnych częściach świata i formułowania własnych wniosków.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu STUDENT	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Zna najważniejsze współczesne trendy badawcze w archeologii (m.in. metody nieinwazyjne, archeogenetyka, GIS, archeologia środowiskowa) i rozumie interdyscyplinarny charakter współczesnych badań archeologicznych.	K_W01
EK_02	Zna sylwetki wybitnych badaczy i ich wkład w rozwój archeologii światowej.	K_W05
EK_03	Potrafi wskazać i scharakteryzować najważniejsze odkrycia archeologiczne ostatnich dekad oraz ich znaczenie dla rekonstrukcji pradziejów i czasów historycznych.	K_U02
EK_04	Jest gotów do krytycznej oceny informacji o nowych odkryciach archeologicznych w skali światowej.	K_K01
EK_05	Dostrzega społeczne znaczenie popularyzacji wyników badań archeologicznych oraz jest gotów do inicjowania działań na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego	K_K02

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Wprowadzenie do archeologii światowej- różnice i podobieństwa w tradycjach badawczych różnych krajów i ośrodków naukowych.
Współczesne trendy badawcze w archeologii - archeologia nieinwazyjna, archeologia środowiskowa, archeologia cyfrowa, archeogenetyka i analizy izotopowe.
Wybitni badacze w archeologii i ich wkład w rozwój dyscypliny.
Najważniejsze odkrycia archeologiczne współczesności.
Możliwe kierunki rozwoju badań w archeologii w nadchodzących dekadach.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład problemowy; wykład połączony z prezentacją multimedialną

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych
EK_01	Weryfikacja efektów kształcenia dokonuje się w trakcie wykładu (obserwacja)	Wykład
EK_02	Weryfikacja efektów kształcenia dokonuje się w trakcie wykładu (obserwacja)	Wykład
EK_03	Weryfikacja efektów kształcenia dokonuje się w trakcie wykładu (obserwacja)	Wykład
EK_04	Weryfikacja efektów kształcenia dokonuje się w trakcie wykładu (obserwacja)	Wykład
EK_05	Weryfikacja efektów kształcenia dokonuje się w trakcie wykładu (obserwacja)	Wykład

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

ZALICZENIE NA PODSTAWIE AKTYWNOŚCI I UDZIAŁU W DYSKUSJI

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	1
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	9
SUMA GODZIN	25
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Ashmore W., Shaker R.J.: Odkrywanie przeszłości. Wprowadzenie do archeologii, Avalon, Kraków 2008.</p> <p>Kaczanowski P., Kozłowski J.: Najdawniejsze dzieje ziem polskich, Wielka Historia Polski, t. 1, Fogra, Kraków, 1998.</p> <p>Renfrew C., Bahn P.: Archeologia, teorie, metody, praktyka, Prószyński i S-ka, Warszawa, 2002.</p>
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Abramowicz A.: Historia archeologii polskiej XIX i XX wiek, IHKM PAN, Warszawa, 1991.</p> <p>Bahn P.: Archeologia. Bardzo krótkie wprowadzenie, Prószyński i S-ka, Warszawa 1997.</p> <p>Bahn P. (red.): Dzieje archeologii. 100 wielkich odkryć, Videograf, Katowice 1995.</p>

Ceram C.W.: Bogowie groby i uczeni, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa, 1996.

Pałubicka A., Tabaczyński S.: Społeczeństwo i kultura jako przedmiot badań archeologicznych, [w:] Hensel W., Donato G., Tabaczyński S. (red.), Teoria i praktyka badań archeologicznych, Ossolineum, Wrocław, 1986, s. 57-183.

Ławecka D.: Wstęp do archeologii, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2010.

Roberts Ch.: Human remains in archaeology: a handbook, Council for British Archaeology, 2009.

Staniewska A., Domańska E. (red.): Ekshumacje polityczne: teoria i praktyka, Muzeum Historyczne w Lublinie, Gdańsk – Lublin, 2023.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej